

Kai Jespersens Beretning ved Generalforsamlingen den 25/3 2014 for Nedre Tude Å og Vårby Å.

Velkommen til alle der er mødt til Vandløbslavet for Nedre Tude Å og Vårby Ås 2. generalforsamling. Vi er opmærksomme på at tidspunktet ikke er optimalt, og vil bestræbe os på at afholde den næste generalforsamling tidligere.

Bestyrelsen og suppleanter har afholdt 4 bestyrelsesmøder i det forløbne år, som medlemmerne kan se referatet fra på vores hjemmeside ålav.dk.

Ålavet har i det forløbne år beskæftiget sig med emner som slusen ved Bildsø vej, henvendelser til Slagelse Kommune om oprensning af udløbet ved Storebælt. Den 2.7. var bestyrelsen på besigtigelses tur langs åen, hvor vi afholdte et såkaldt å-syn. Vi mødtes ved slusen Næsby Bro. August havde læst tidevandstabellen og tidspunktet var fastsat således at Storebælt var på sit laveste, så slusen skulle stå åben. Slusen er efter pres fra Ålavet til Slagelse Kommune nødtørftigt repareret, som den også bar præg af. Det har dog alligevel kostet den nette sum af 500.000,- kr. Slusen så dog ud til at virke, som vi også har fået bekræftet senere af diverse whisselblowere i området. Vi kørte til udløbet af Tude Å, hvor de 2 herrer Hans og Christian Müller fortalte levende om historikken omkring åudløbet. Kystlinien ligger i dag 20-50 meter længere ude, end da de var børn. Indsejlingen til åen var dengang dybere. Udløbet var ved vores besigtigelse ikke oprenset. Efter henvendelse til Slagelse

Kommune er udløbet oprenset. Vi kørte så til dæmningen ved Pinehullet ,hvor vandet løb fint, og der var kun lidt grøde i åen.

Vi kunne konstatere at Slagelse Kommune har iværksat en fældning af mange træer i ådalen, som jo ellers er fredet. Tude ådal vest for Trelleborg til åens udmunding blev fredet i 1992.

Derefter kørte vi til Trelleborg for at se på Vårby Å. Der var en del grøde i åen men ellers var vandstanden på normalvandstand 0. og der er opsat en elektronisk vandstandsmåler sammen med vandstandsbrættet.

Alt i alt så den strækning vi besigtigede ud til, at der var grødeskåret tilfredsstillende, og en henvendelse til kommunen vedrørende udløbet, har senere resulteret i en kraftig oprensning.

Slagelse Kommune har i alt 66 offentlige vandløb, som sammenlagt er 256 km hvoraf 51 km er rørlagte. De offentlige vandløb ejes ikke af Kommunen, men af de enkelte bredejere – det er blot kommunen der vedligeholder vandløbene.

Da amterne eksisterende var der udpeget synsmænd til de enkelte vandløb. Efter kommunalreformen vedtog Slagelse Kommune at erstatte synsmændene med et såkaldt Vandsynsråd som mødes 2-4 gange om året.

Udover landbrugets repræsentant deltager DNS lokalafdeling og de lokale lystfiskerforeninger.

Efter kommunalvalget i november 2013 vedtog Erhvervs-plan og miljøudvalget at videreføre Vandsynsrådet med væsentlige ændringer i sammensætningen, idet der udover repræsentant fra landboforeningen, DNs lokalafdeling og lokale lystfiskerforeninger også inddrages en repræsentant fra hver af de 5 vandløbslav og en repræsentant fra erhvervs-plan og miljøafdeling. Knud Vincent er udpeget som repræsentant fra erhvervs-plan og miljøudvalget og dermed formand for Vandsynsrådet. Jens Henrik Madsen, som er bestyrelsesmedlem i Landboforeningen Gefion er udpeget som repræsentant for landbruget og jeg samt 4 fra de andre Ålav i kommunen får også plads i det nye Vandsynsråd. Det er en kraftig styrkelse af landbrugsinteresser, der får pladser i det nye Vandsynsråd.

Vandsynsrådet er uover at varetage vandløbsinteresser, tænkt som en kobling til det kommende Vandråd for Smålandsfarvandet.

I de kommende år vil der være stor fokus på udarbejdelse og realisering af vandplaner, regulativ revision og klimahåndtering med videre.

1.generations Vandplanerne blev som bekendt underkendt på grund af for kort høringsperiode og en ny 6 mdrs. Høringsperiode blev iværksat den 21.6. til 23.12 2013. Ålavet har i denne periode indgivet høringssvar for Øster Stillinge Rende. Hele høringssvaret kan ses på vores hjemmeside.

Et kort resume : Vi mener ikke Øster Stillinge Rende skal være omfattet af vandplanerne, idet den er et blødbundsvandløb og afvander mindre end 10 kvadrat kilometer som ifølge vejledning fra EU er den nedre grænse for ændret vedligeholdelse.

Øster Stilline Rende er ikke et naturligt vandløb ,men en gravet kanal, som betyder, at den ikke er omfattet af den foreslåede mindre vedligeholdelse.

Øster Stillinge Rende har et meget ringe fald, hvilket resulterer i at vandet nærmest står stille, hvorved iltindholdet mindskes. Det er vigtigt at renden er vedligeholdt, ellers er der risiko for oversvømmelse af landbrugsarealer der støder op til Øster Stillinge Mose, og store værdier kan gå tabt.

Vandløslavet gør opmærksom på at lodsejerne kræver fuld erstatning hvis landbrugsafgrøder lider skade som følge af drænsystemets nedsatte funktionsevne. Det vil sige at der også kræves erstatning for bagved liggende landbrugsarealer.

Høringsvaret blev indgivet den 14.12.2013.

Det er lidt af et paradoks – vi har i rigtig lang tid arbejdet med vandplaner med for Danmarks vedkommende fra politisk hold stor fokus på ændring af vedligehold af vores vandløb. Ikke til mere vedligehold men snarere ringere. Hvordan kan det forenes med kommunernes klimaplaner i forhold til vores vandløb. Det

må alt andet lige virke med modsat fortegn. Ringere vedligehold er lig med ringere afledning af vand.

Hvis det står til troende vil der oftere opstå situationer med det vi kalder ekstrem regn, højere vandstand og kraftigere storme.

Nedbørsmængderne generelt vil stige, og samtidig med flere befæstede arealer i byerne, vil det resultere i betydelige stigninger i den vandmængde, der skal gennemløbe vores vandløb.

De positive effekter for os landmænd er, at det i fremtiden bliver varmere med flere vækstdage for afgrøderne – der kan eventuelt dyrkes nye afgrøder.

Slagelse Kommune har arbejdet med klimatilpasningsplaner og i forhold til det åbne land står der i redegørelse for klimatilpasning for Slagelse Kommune, at klimatilpasning i det åbne land vil primært sigte mod beskyttelse af bebyggede arealer, men KAN også rette sig mod beskyttelse af større arealer med høj landbrugsmæssig værdi.

Vi mener at kommunen ikke bare KAN, men er forpligtet til at arbejde for minimering af de skadevirkninger de eventuelle nye tilstande på klimaområdet indebærer.

Slagelse Kommunes klimatilpasningsplan har været i høring og ålavet har indgivet høringssvar til Slagelse Kommune den 3.3. 2014. Høringssvaret vil blive lagt på Ålavts hjemmeside. Jeg kan give et kort resume:

Tude ådals projektet har været et af ålavets fokusområder. Overordnet set er ålavet hverken for eller imod projektet. Det er lodsejerne som bliver berørt af projektet vi som ålav skal støtte og hjælpe i tvivls spørgsmål. Vi har til opgave at undersøge og belyse eventuelle skadevirkninger forårsaget af den påtænkte genslyngning af tude å.

Den største udfordring ved projektet er, at området er relativt fladt og lodsejerne og vi som ålav, er derfor usikre overfor hvor meget af arealerne samt hvor meget Tude Å opstrøms bliver berørt af projektet.

Ved eventuelle fremtidige oversvømmelser vil der altid være uenighed om det er projektets skyld at arealer oversvømmes eller om oversvømmelserne skyldes klimaforandringer i form af øget nedbør – hvordan denne problematik overvindes er uvist.

Hyppigere og mere intens nedbør om sommeren, og mængdemæssig mere vand set over hele året. Hvis ikke man sikrer den fremtidige vandføring i Tude Å, så kan lodsejerne jo netop opleve, at projektet er årsag til oversvømmelser længere oppe i vandløbssystemet

For at reducere usikkerheden for lodsejerne kan man måske tænke sig, hvis projektet gennemføres, at indføre et projekcheck 1, 5 og 10 år efter projektets afslutning. Projektchecket skal kontrollere at projektets forudsætninger i forhold til projektets

afgrænsning, forsumpning af omgivende arealer, påvirkning af afstrømningen af Tude å opstrøms o.l. stadig er gældende. Ved uenighed mellem lodsejer og kommune skal en 3. part, voldgift eller lignende afgøre uenigheden og eventuelt fastsætte udbetalingskrav af ekstra erstatninger.

En model er ikke bedre end de data man bruger i modellen. Data om kvælstofreduktion er fra 1995 hvilket er kritisabelt.

Forvaltningen har tidligere udtalt, at der ikke foreligger data for kvælstofreduktion. Senere har vi fået svar fra forvaltningen at statens beregninger er suppleret med fysiske prøver fra henholdsvis Valbygård og Seerdrup Å. Hvad dækker disse prøver over og hvor gamle er de.? Er det gennemsnitstal eller specifikt valgte tal som belejligen kan bruges, så kvælstofreduktionen netop kommer i mål.

Forvaltningen har brugt vandstandsdata fra årene 1981 – 2010 til beregning af afstrømningsforhold. Hvordan tager modellerne højde for det ændrede nedbørsmønster som følge af klimaændringerne?

Ålavets fokusområde i det kommende år vil også være Tude Å projektet. Jørgen Winther har i en periode op til generalforsamlingen drøftet Tude Ås projektrapport med Jakob Gudberg fra Hydro Inform . Ålavet ønsker en vurdering af Orbicons beregninger i forhold til genslyngningens indvirkning på vandstanden opstrøms. Kvælstofindholdet i vandløbet. Usikkerhed om tallenes validitet. Hvorfor er der ikke taget prøver

ved Tude Ås udløb . Hvorfor har kommunen ikke opsat vandstands log ved udløb? Vi vil snarest i bestyrelsen drøfte om ålavet skal have hjælp til videre undersøgelse af tallene fra Orbicon rapportens beregninger.

Ligeledes vil ålavets fokusområder være at følge vandplanerne nøje. De nye vandløbsregulativer som dog først kommer efter 2016. Vi kan i bestyrelsen ikke følge alle vandløb i vores område. Derfor er det meget vigtigt, at I som medlemmer tager kontakt til Kommunen eller ålavet ,og vi vil gøre alt hvad vi kan for at hjælpe jer, hvis I oplever problemer ved vandløbene.

Til slut vil jeg gerne takke bestyrelsen og suppleanter for et virkeligt godt samarbejde. Tak fordi I hver især har stillet jeres hjem til rådighed for vores møder.

Tak til Klaus for hjælp til vedligeholdelse af vores hjemmeside. Jeg vil endnu engang opfordre medlemmerne til at besøge siden, og hvis I har ting eller sager I mener ville være relevant for vores område at præsentere bredere, så kan vi foranledige at optage dette på hjemmesiden.

Uden medlemmer ingen forening. Derfor må vi hver især slå til lyd for, at vi har en forening, der har til opgave at varetage vores interesse på vandløbssiden og være bindeled til Slagelse Kommune.

Vi ønsker at give både med- og modspil i forhold til politikere og embedsværket i Slagelse Kommune i vandløbssager.



Der skal ikke herske tvivl om at vores primære opgave er at fokusere på at vores vandløb er til for at AFLEDE vand. Hvis vi samtidig kan tilgodese miljøet er det naturligvis et ekstra plus.

Der er opgaver der skal løses, giv os mulighed for det ved at støtte op om vandløbslavet for Nedre Tude å og Vårby Å

.